

Zbytočne vyhodené peniaze na matičný okrúhly stôl : Podpora kvality života Slovákov na juhu Slovenska

Matica slovenská na svojej webovej stránke uverejnila svoj program činnosti na rok 2014 pod názvom Hlavné podujatia MS 2014. Po prečítaní som sa dozvedela, že 28. mája 2014 MS zorganizovala vo Filákovke Okrúhly stôl na tému Podpora kvality života Slovákov na juhu Slovenska. Čitateľovi sprístupním pozvánku, ktorá bola zverejnená na portáli MS, aby sa oboznámil s programom rokovania a zistil, že na túto akciu boli zbytočne vyhodené peniaze. MS musí nutne robiť racionalizačné opatrenia, pretože predseda MS ako štatutár zobral úvery v bankách, schodok činí tento rok vyše 400 000 € a ešte nie je schválený rozpočet na r. 2014.

Pozvánka:

Vážení matičiari a priatelia Matice slovenskej!

Srdečne vás pozývame na matičný okrúhly stôl na tému: **Podpora kvality života Slovákov na slovenskom juhu (oblasť: história, kultúra, náboženstvo, duchovný život, právo, verejná správa, školstvo a vzdelávanie, politika, národnostné vzťahy)**. Podujatie sa uskutoční v stredu 28. mája 2014 o 11. hod. v Dome Matice slovenskej Filákovce, Kvetná ulica 3.

Program matičného okrúhleho stola:

Otvorenie (Ing. Marián Tkáč, PhD., predseda MS)

Privítanie (Ing. Alena Rezková, riaditeľka Domu MS)

Predpokladané referáty:

- **Vplyv hospodársko-ekonomického vývoja na situáciu v národnostných vzťahoch na južnom Slovensku** (Ing. Viliam Oberhauser, CSc.)
- **Hra o dejiny, osobnosti, symboly a budúcnosť** (PhDr. Viliam Jablonický)
- **Kultúrno-náboženský život Slovákov na národnostne zmiešanom území južného Slovenska** (PhDr. Mgr. Peter Mulík, PhD.)
- **Postavenie MS pri ochrane práv Slovákov** (Mgr. Viliam Komora)
- **Otázka prioritných tém v školstve a základných úloh pre MS** (Mgr. Margaréta Vyšná)
- **Pokus o periodizáciu legálnej a ilegálnej maďarizácie v Uhorsku do r. 1918** (Doc. PaedDr. Pavol Parenička, CSc.)

Diskusia

Prijatie komuniké z matičného okrúhleho stola

Účastníci okrúhleho stola sa mali zaoberať témou vid' pozvánka: Podpora kvality života Slovákov na juhu Slovenska. Vysvetlím, čo znamená pojem kvalita života. Po prečítaní rôznych štúdií o kvalite života som dospela k záveru, že kvalita života je zložitý a veľmi široký pojem. Skúma materiálne, psychologické, sociálne, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život človeka. Kvalita života je výsledkom vzájomného pôsobenia sociálnych, zdravotných, ekonomických a enviromentálnych podmienok, ktoré sa týkajú ľudského a spoločenského rozvoja.

Ako základné dimenzie kvality života OECD vymedzila zdravotný status, prácu a život, vzdelanie a zručnosti, sociálne vzťahy, občiansku angažovanosť, kvalitu životného prostredia, osobnú bezpečnosť, subjektívne blaho.

Metodologickým východiskom pre určenie kvality života je vymedzenie základných dimenzií, ktorými sú: materiálne podmienky, vrátane aktivít zameraných na produkciu a hodnoty, zdravie, vzdelanie, vláda a ľudské práva, sociálne kontakty a voľný čas, prírodné a životné prostredie, ekonomická bezpečnosť a osobná bezpečnosť./ Stiglitz, Sen, Fitoussi/

Na meranie kvality života musia byť jasne stanovené požiadavky, hodnotí sa vo všetkých jej dimenziách, ale na jej posudzovanie je potrebné stanoviť indikátory. Výber indikátorov závisí od cieľov a výberu objektu výskumu.

Z uvedeného vyplýva, že ak chcela MS hodnotiť kvalitu života Slovákov na juhu Slovenska, tak najprv mala vypracovať indikátory na hodnotenie rôznych oblastí kvality života. Vypracované indikátory bolo potrebné zaslať na MO MS na národnostne zmiešanom území a jednotlivé údaje zhromažďovať a spracovať prostredníctvom pracovníkov Strediska národnostných vzťahov MS . **Ako mohli účastníci matičného okrúhleho stola hodnotiť kvalitu života Slovákov na juhu Slovenska a navrhnúť opatrenia na zlepšenie, keď MS nerobila žiadne hodnotenia podľa určitých kritérií.** Som členkou MO MS v Nových Zámkoch a môžem konštatovať, že predsedu MS Tkáč a jeho spolupracovníkov nezaujímajú aké postavenie majú Slováci v Nových Zámkoch na národnostne zmiešanom území, aké problémy tam majú, ako im treba pomôcť.

Na pozvánke sú uvedené dva referáty s historickou témou /vid' pozvánka/, ktoré s témou okrúhleho stola Podpora kvality života Slovákov na juhu Slovenska v 21. storočí nemajú nič spoločné. Moja otázka znie: **Neboli zbytočne vyhodené peniaze na matičný okrúhly stôl, keď MS je v hlbokkej ekonomickej kríze?**

Po rokovaní okrúhleho stola vydali záverečné komuniké, správu, ktorá by ma mala informovať, o čom sa rokovalo a k akému záveru dospeli. **P. Komora mal referát Postavenie MS pri ochrane práv Slovákov ,ale o jeho referáte a úlohách, ktoré si možno stanovil, v záverečnom komuniké nie je ani zmienka.** Ani som sa nemohla dozvedieť , pretože MS pre nás Slovákov na národnostne zmiešanom území nespravila nič. **MO MS v Nových Zámkoch a folklórny súbor Maticiarik nedostal na svoju činnosť z Martina od predsedu MS Tkáča za jeho trojročné pôsobenie v Matici žiadnu pomoc .**

P. Vyšná musela mať veľmi zaujímavý referát o školstve, keď som si prečítala v záverečnej správe túto vetu: „Podporiť návrat školstva do rúk štátu, len tak sa zabezpečí jeho plošná kvalita a efektívnosť.“ V Slovenskej republike máme školský vzdelávací systém /školstvo/ ktorý tvoria MŠ, ZŠ, SŠ, SOŠ, VŠ. Tieto školy sú štátne, cirkevné, súkromné a podľa vyučovacieho jazyka môžu byť s vyučovacím jazykom slovenským alebo s vyučovacím jazykom národnosti. **Pani Vyšná chce, aby všetky uvedené školy boli v rukách štátu, to sú priority pre MS?**

Predseda MS Tkáč si vybral do MS pracovníkov , ktorí svojimi neodbornými

a nekompetentnými vyhláseniami zosmiešňujú nielen seba, ale aj MS ako inštitúciu.
Profesionálne zlyhali. Hovorí sa: „ aký šéf, takí sú aj jeho pracovníci.“

V závere komuniké je veta:“ Matica bude naďalej sledovať dodržiavanie platnej legislatívy a upozorňovať na jej porušovanie.“ V nemenovanom denníku bolo uvedené, že v Drnave v Rožňavskom okrese zrušia k prvému septembru ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským /VJS/pre malý počet žiakov. Najbližšia ZŠ s VJS je 20 km. V Drnave, ale pôsobí ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským a deti prestúpia do tejto školy, pretože sú to prevažne deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, predovšetkým Rómovia. Podľa riaditeľky školy s VJS pre Rómov je slovenský jazyk prirodzený, hoci sa ho musia učiť. Po maďarsky vedia len hovorovo, väčšina z nich hovorí po rómsky. V žiadnych médiách som nepočula a nečítala stanovisko MS, aby túto školu a aj iné školy s VJS nerušili a deti nemuseli ísť do ZŠ s VJM, kde sa musia povinne učiť maďarský jazyk. Politici SMK nedávno dali do médií vyhlásenie, že chcú jazykové práva, kultúrnu a školskú samosprávu menšín a tiež územné riešenie samospráv, tzv. územnú autonómiu.

MS v žiadnom denníku, rozhlase, televízii, na matičnom portáli ani v SNN nemala žiadne vyhlásenie, že odmieta akúkoľvek autonómiu na južných územiach Slovenska. A tým by sa MS určite mala zaoberať, patrí to totiž do často proklamovanej starostlivosti o Slovákov na južnom Slovensku.

PhDr. Lýdia Benčová , MO MS Nové Zámky